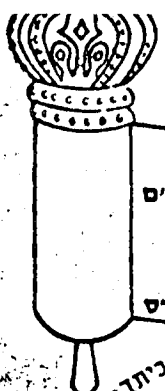

סוד הפרדס התגלה

החותמות שהיו על מזוזות "תדיראן"

"אין אלטרנטיבה"

מתחיל עשרך צוות "ערב שבת" אצל סוחרים גדולים לתשישי קדושה בתל אביב התברר, ששוק זה של המזוזות פרוץ ביותר ותחשיבי הכשרות הם החשובים האחרונים בסדר העדיפויות. בבית המסחר של האחים פינקלשטיין ברחוב עמק יזרעאל 55 בתל אביב, ממשיכים לשווק את המזוזות בהכשר של פרדס. לשאלתנו, הכיצד יתכן לולול באזהרותיה של הרבנות כלפי אותו מגיהו השיבו האחים לבית פינקלשטיין: "אין לנו אלטרנטיבה אחרת". אך כיצד אתם מכשני לים את הקונים במזוזות פסולות? - המשכנו לשאול, והתשובה שקבלנו הפליאה עוד יותר: "מי אומר לך שהן פסולות? מי זו הרבנות הראשית שתקבע לנו מה כשר ומה פסול?" האשמות רבות וכבודות בפי הסוחרים כלפי הרבנות הראשית לישראל שמאו שהפסיקה לקיים את לשכת ההגהה נפרץ השוק לגמרי.

מודעת הרבנות שפורסמה בעתונים

הח"כים הדתיים עוסקים בחוקים שאינם נוגעים לכלל ישראל כמו ענין המזוזות. נושא החזיר לא שייך לכללות הציבור הדתי, כמו גם חוקים אחרים. בענין המזוזות והתפילין יש למעשה חוק נגד הונאה בכשרות, ובסעיף מספר 3 בחוק זה נאמר שעל משרד הדתות מוטלת אכיפת חוק זה ובסמכותו לתקן תקנות לאכיפת החוק (על החוק חתומים יצחק רבין רה"מ, אפרים קציר נשיא המדינה ויצחק רפאל שר הדתות). מה שקורה למעשה הוא, שמשרד הדתות אינו מוכן כלל להתערב ובתכנית "כלבוטק" בטלוויזיה, בשרצה המ" פיק רפי גינת להזמין לאולפן את המנכ"ל הרב סלומון הופתע לשמוע תשובה שלילית. "למשרד הדתות אין נגיעה בדבר", אמר המנכ"ל.

לאחר פרשת "תדיראן" פנה הרב גרינפלד למשרד הדתות בבקשה למנות משגיחים ומפקחים מטעמו לסירי בחנויות, ולתור אחרי מוכרים סת"ם מוזיפיים, עם או בלי הכשרים פיקטיביים. בארץ ובגולה מסתובבות כיום מילוני מזוזות כאלה, ורובן פסולות לחלוטין בלא פקפוק קל... בהקשר לכך יצוינו דברי ה"אור זרוע" הכותב, שימוש בשמות הקדו" שים שלא במקום מצווה לא רק שאינו מגן אלא מהווה סכנה.

לאחר גילוי הפרשה המזעזעת במזוזות "תדיראן" מודיעים ראשי מכון משמרת סת"ם, שהם מוכנים לקבל מדגמים מכל מוסד שהוא לשם תניית חוות דעת על כשרות המזוזות. הכוונה היא לא לתת את כל המזוזות לבדיקה, אלא להוציא חלק מהן כדוגמא שתה" וזה כאמור חו"ד כללית על מצב המזוזות במקום.

לפני למעלה ממחצית השנה הזהירה הרבנות הראשית את הצבור מפני רכישת מזוזות בהכשרו של המגיה יוסי פרדס. ב"תדיראן" לא קראו את האזהרה. בימים אלה רכשה החברה 200 מזוזות חדשות, בחלקן בהכשרו של פרדס ובחלקן של אגודה חדשה - ט.ל.ח. המזוזות נמסרו לבדיקה וכולן נמצאו פסולות. על פי החוק, סופר, מגיה או סוחר, המפיץ דברי סת"ם שנמצאים פסולים, יהיה צפוי לעד שנה מאסר. למרות האזהרות הרבות לא נאכף החוק ופרדס ממשיך במעלליו. השבוע הוא אומר ל"משמרת סת"ם": אם תפעלו לעכוב פרסום הכתבה ב"ערב שבת" אפסיק להנפיק את ההכשרים. "ערב שבת" הסכים לשתף פעולה אך משסירב פרדס לפרסם ברבים, כי הכשריו שבמלאי אינם בתוקף, כדי שידעו הרוכשים להזהר, נתקנו מגע, ודבקנו בהוראתו של הגר"ש ואזנר ל"ערב שבת": "מצוה גדולה לפרסם את הענין ברבים"

חנן כהרדיים יוראי שמים, מחטיאים את הציבור החילוני במצווה הכמעט יחידה שהוא עדיין רוצה לשמור עליה ומאמין בה. חברה כ"תדיראן" ביקשה להחליף את המזוזות ולא הסתפקה בהכשר רגיל אלא העדיפה למסרן לבדיקה מתוך מטרה אחת ויחידה: אמונה בכוחה של המזוזה לפעול לטוב או למוטב, האם על כך לא נאמר "מהרסיין ומחריבייך ממך יצאו" - וועמים ראשי משמרת סת"ם.

ב"משמרת סת"ם" סוערות הרוחות. "לא יתכן שציבור כה גדול במדינת ישראל יתעורר רר לעשות חשבון נפשו, יקנה מזוזות, ימסרן לבדיקה; ויעשה כל המוטל עליו, ולבסוף תגרמנה מכשלות עצומות שאלה הנגרמות בעטיים של מספר אנשים פורקי עול", הם אומרים. "חובה מוטלת על הציבור כולו להוקיע את האשמים על העוולה הגדולה שבמעשיהם".

פרדס, הזומן לפגישה ב"משמרת סת"ם" וגילה שם דברים שלא היו ידועים קודם לכן... "אם תבטיחו לעכב את פרסום הכתבה, אני מבטיח להפסיק הנפקת ההכשרים שלי", אמר בקול נפחד לראשי משמרת סת"ם. "האם אתה מוכן לפרסם בכל העתונים מודעה, שההכשרים שלך אינם בתוקף ושהציבור יפסיק מלקנותם?" - בתנאי זה נשקול לבקש מהע"ת חון לעכב את הכתבה. אחרי רגע מחשבה השיב פרדס שאינו מוכן. נציג "ערב שבת" נכח בשעת השיחה וצלם המערכת אף צילם את פרדס המסתיר את פניו מהמצלמה.

בין המזוזות הרבות שבהכשרו, נתגלו מזוזות על קלף משוח במשיחה עבה מאוד, כך שבקיפול אחד לתוך הנרתיק נמחקות אותיות. לשאלת משמרת סת"ם, האם ידוע לו על הבעיה, הודה פרדס, שהעובדה ידועה וברגע שתהיינה המזוזות בנרתיקן, עוד בטרם שיברכו עליהן, כבר הן תהיינה פסולות בגלל הקיפול. ולתמיהה א"כ איך ניתן הכשר לסוג גרוע כזה של מזוזות, השיב: "אינני אחראי למה שיקרה במזווה לאחר גלילתה". הפלא הגדול שנותר בעינו הוא, כיצד יתכן לתת הכשר למזווה שכזו, לאחר שהמגיה יודע כברירור שהיא תיפסל מיד??

בהציגו מזוזות בכתב יד גרוע ביותר, הביע הרב גרינפלד דעתו, שיתכן שכתבן אדם חילוני, ובוודאי לא ירא שמים, ואיך יתכן להכשירן? - "זה לא מענייני לחקור מי הכותב", השיב המגיה.

פרדס גם הודה בחלק מן הפסולים שנתגלו במזוזות, אך לשם מה צריכים הודאה לאחר שהוא עצמו הבטיח שיפסיק להנפיק את ההכשרים אם הכתבה לא תפורסם... אם הכל כשר לשם מה להפסיק? במזוזות של פרדס היו הרבה אותיות כ"ף סופית שנראו כמו נו"ן סופית בגלל שראשי הכ"פין היו צרים כמו וי"ו. במזוזות בהכשר "אגודת סת"ם" עליהם צויין ט.ל.ח. היו הרבה נגיעות בין ובתוך האותיות. אותיות ב"ת שנראו ככ"ף, שיי"ן בלי ראשים, וכל אלה נקנו מ"נדב מהדרין" (שימו לב "מהדרין").

משמרת סת"ם מציינת, שהכשר זה הוא חדש וחומת זו נראית בישוק זו הפעם הראשונה. בשיחה עם יואל נדב, מנהל "נדב מהדרין", הודה הלה שהוא מודע לעוובה הגדולה בשטח המזוזות סת"ם, והציע מספר הצעות קונקרטי יות כגון "שהקונה ילך ויבדקם אצל רב". השאלה שנשאל: הרי רוב הקונים הם חילוניים שאינם הולכים לשאול רבנים, וסומכים על הכשרי המזוזות המוטבעות על הניילון, ונתורה ללא מענה.

מאת משה נוצר

הפעם זה קרה ב"תדיראן". חלק ממשרדי החברה יועברו כחודש פברואר הקרוב לבנין חדש, ועקב כך הוחלט לרכוש 500 מזוזות חדשות. במרכז וכתה חברת "נדב מהדרין", שסיפקה בשלב ראשון 200 מזוזות ל"תדיראן".

עקב הפרסום בתכנית "כלבוטק" בטלוויזיה שעסקה בנושא כשרות סת"ם והתחקתה על עקבותיהם של המזיפיים השונים, התליטו בחברה למסור את 200 המזוזות לבדיקה למכון "משמרת סת"ם" בבני ברק. בחבילת המזוזות שנמסרה לבדיקה נכללו גם 100 מזוזות שקנתה תדיראן אשתדך אצל חברת "יוסקינד-פינקלשטיין" בתל אביב. ההכשרים שסומנו על הניילון נשאו את שם של "ועד לכשרות סת"ם" בפיקוח י.ח. פרדס, ו"אגודת סת"ם" (אגודה עצמית של חברת "נדב מהדרין") בצידוף האותיות ט.ל.ח. ("טעות לעולם חוזרת"...) .

פרדס, הגנה

מתוך מדגם שנלקח ממאות המזוזות התקב" לה תוצאה מדהימה: אף מזווה אינה כשירה, כשהפסולים הם לא חומרות או-ספיקות בהל"ה, אלא פסולים החלטיים לפי דעת כל הפוסקים.

הגאון רבי שמואל ואזנר שליט"א, אבד זכרון מאיר, הביע בפני סופר "ערב שבת" את זעזועו העצום מהמזוזות שנמכרו ל"תדיראן" אותן הגדיר כ"נוראיות", ולשאלתנו השיב ש"מצווה גדולה לפרסם את הענין ברבים" בציינו שענין המזוזות הוא ענין של כלל ישראל שחובה להתריע עליו השכם והערב. אב"ד זכרון מאיר עבר על מזוזות רבות ופניו חתומי הכאב הביעו יותר מכל את הרגשתו בנידון. ראשי "משמרת סת"ם" הדגישו בשיחה עם סופר "ערב שבת", שהשערוריה הגדולה בכל הנושא היא "אנשים דתיים, הנראים כלפי-